

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 8 grudnia 2017 r.

Pozwem z dnia 19 kwietnia 2016 r. (data prezentaty) powód Horyzont Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie od pozwanej I. K. na swoją rzecz kwoty 35.126,92 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 15 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty. Powód domagał się także zasądzenia zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu pozwu twierdził, że dnia 29 maja 2004 r. I. K. zawarła z Bankiem (...) Spółka Akcyjną umowę o kartę kredytową, na podstawie której otrzymała świadczenie oraz zobowiązała się do spłaty zadłużenia. Powód wskazał, że w związku z nieuregulowaniem zadłużenia umowa została wypowiedziana. Powód podał ponadto, że na mocy umowy cesji nabył wierzytelność od poprzedniego wierzyciela i w ten sposób stał się wierzycielem pozwanej (pozew k. 2-3v).

Kurator ustanowiony dla nieznaney z miejsca pobytu pozwanej I. K. złożył odpowiedź na pozew, w której wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania, według przepisów obowiązujących. W uzasadnieniu podniósł zarzut braku wymagalności roszczenia, braku legitymacji czynnej, niewykazania roszczenia co do zasady i co do wysokości oraz przedawnienia (odpowiedź na pozew k. 55-60).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 29 maja 2004 r. I. K. zawarła z Bankiem (...) Spółka Akcyjną umowę o kartę kredytową C., na podstawie której Bank zobowiązał się wydać pozwanej kartę uprawniającą do dokonywania transakcji w ramach Limitu Kredytu, a pozwana I. K. była zobowiązana do spłaty co najmniej minimalnej kwoty do zapłaty, w wysokości wskazanej w wyciągu. Spłata powinna nastąpić w terminie wskazanym w wyciągu, który nie może być krótszy niż 24 dni od daty wystawienia przez Bank wyciągu. (dowód: umowa k. 4, wniosek o wydanie karty – k. 5-6).

W dniu 23 listopada 2015 r. Bank (...) spółka akcyjna zawarł z Horyzont Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym z siedzibą w W. umowę przelewu wierzytelności pieniężnych, wynikających z różnych tytułów, w tym z tytułu dokonanych przez zbywcę czynności bankowych. Do umowy przelewu w załączeniu dołączono Załącznik 1a, tj. listę wierzytelności i dłużników w wersji elektronicznej na płycie CD oraz Załącznik numer 1, czyli papierową wersję Załącznika numer 1a. W dniu zawarcia umowy przelewu wierzytelności strony zawarły Aneks nr (...) do umowy przelewu wierzytelności. W punkcie 2 aneksu nr (...) wskazano, że przelany portfel wierzytelności na potrzeby aneksu został sporządzony wyłącznie w formie elektronicznej na zabezpieczonej hasłem płycie CD. (dowód: umowa przelewu - k. 8-10, Aneks nr (...) wraz z linijką tekstu stanowiącą tabelkę - k. 11-13).

W dniu 14 kwietnia 2016 r. powód Horyzont Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. wystawił wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego i ewidencji analitycznej nr (...), w którym stwierdzono wysokość zobowiązania I. K. na dzień wystawienia wyciągu w kwocie 35.126,92 zł, obejmującą należność główną w wysokości 12.226,87 zł, odsetki naliczone do dnia wystawienia wyciągu, opłaty za obsługę oraz za czynności windykacyjne oraz koszty sądowo-egzekucyjne (dowód: wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu - k. 7).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej powołanych dowodów z dokumentów. Sąd odmówił wiarygodności i mocy dowodowej załącznikowi do umowy cesji zgłoszonemu w pozwie, albowiem stanowi on jedynie wydruk komputerowy. Ocena jego walorów dowodowych następuje zatem nie w świetle art. 244-245 k.p.c., lecz 308-309 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym do dnia 7 września 2016 r. Przy ocenie tej nie ma żadnego znaczenia to, że działający w sprawie pełnomocnik powoda poświadczył przedmiotowy wydruk za zgodność w myśl art. 129 § 2 k.p.c. Przepis ten stanowi, że zamiast oryginału dokumentu strona może złożyć odpis dokumentu, jeżeli jego zgodność z oryginałem została poświadczona przez notariusza albo przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym lub radcą Prokuraturii Generalnej Skarbu

Państwa. Jak wynika wprost z jego treści dotyczy on jedynie możliwości poświadczania odpisów dokumentów. Niewątpliwie chodzi o dokumenty w rozumieniu art. 244-245 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym do dnia 7 września 2016 r. Wprawdzie przepisy art. 308 i 309 odsyłają do przepisów o dowodzie z dokumentu, Sąd stanął jednak na stanowisku, że w przypadku wydruku komputerowego nie istnieje możliwość poświadczania takiego wydruku „za zgodność” z oryginałem. Zdaniem Sądu oryginał wydruku komputerowego stanowi zespół danych zapisanych w pamięci komputera. Już w świetle zasad doświadczenia życiowego oczywiste jest, że żaden człowiek nie ma możliwości dokonania takiego „poświadczania”, gdyż stan pamięci komputera nie jest dostępny ludzkim zmysłom. Możliwe jest jedynie poznanie odzwierciedlenia stanu danych zapisanych w pamięci komputera przy pomocy urządzeń umożliwiających wywołanie tych danych w postaci dostępnej ludzkim zmysłom, np. przez wyświetlenie na ekranie komputera, wydrukowanie. Nie ma jednak możliwości stwierdzenia, czy postać dostępna poznaniu zmysłowemu rzeczywiście stanowi odzwierciedlenie stanu danych zapisanych w pamięci komputera. Stąd poświadczenie wydruku komputerowego w sposób określony w art. 129 § 2 k.p.c. nie rodzi skutków prawnych takich, jak w przypadku dokumentu. Po wtóre należy zwrócić uwagę, że omawiany wydruk nie nosi żadnych cech, które pozwoliłyby go powiązać z umową przelewu wierzytelności z dnia 23 listopada 2015 r.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się niezasadne.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że pozew w części, w jakiej powód dochodził zasądzenia kwoty 4.048,62 zł tytułem kosztów sądowych i egzekucyjnych, podlegał odrzuceniu.

Zgodnie z treścią art. 199 pkt 1 k.p.c. Sąd odrzuci pozew, jeżeli droga sądowa jest niedopuszczalna. Dopuszczalność drogi sądowej jest podstawową przesłanką procesową o charakterze bezwzględny, którą sąd bierze z urzędu pod uwagę w każdym stanie sprawy. Przyjęcie niedopuszczalności drogi sądowej (art. 199 § 1 pkt 1) i w konsekwencji odmowa rozstrzygnięcia sprawy przez sąd może nastąpić tylko przy spełnieniu określonych przesłanek. Niedopuszczalność drogi sądowej zachodzi wówczas, gdy sprawa nie ma charakteru sprawy cywilnej lub gdy sprawa ze swej istoty ma wprawdzie charakter sprawy cywilnej, jednakże z mocy wyraźnego przepisu została przekazana do właściwości innego organu niż sąd powszechny.

Artykuł 1 k.p.c. podaje ustawową definicję "sprawy cywilnej", opartą na dwóch niezależnych kryteriach: materialnoprawnym i formalnym. Według kryterium materialnoprawnego sprawami cywilnymi są te sprawy, w których stosunki prawne stron układają się na zasadzie równorzędności podmiotów i ekwiwalentności świadczeń, co za tym idzie, są one już ze swej istoty sprawami cywilnymi. W tym rozumieniu sprawy cywilne to sprawy z zakresu prawa cywilnego, rodzinnego i opiekuńczego oraz prawa pracy (Bodzio J., Komentarz do art. 1 Kodeksu postępowania cywilnego, opublikowany w systemie LEX). Sprawami cywilnymi w ujęciu formalnym są sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych oraz inne sprawy, do których przepisy Kodeksu postępowania cywilnego znajdują zastosowanie z mocy ustaw szczególnych. Chodzi tu zarówno o sprawy o charakterze administracyjnym, jak i o inne sprawy, których źródłem nie jest prawo cywilne. Przyznanie im cywilnego charakteru jest wyłącznie wynikiem decyzji legislatora, tj. ustawa traktuje je jako cywilne wówczas, gdy ich rozpoznanie przekazane jest do kompetencji sądów powszechnych i Sądu Najwyższego. Ich źródłem jest prawo publiczne. Uchodzą one za cywilne wyłącznie dlatego, że rozpoznawane są według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego na mocy odpowiednich przepisów. Zastosowanie kryterium formalnego w celu poszerzenia zakresu art. 1 podyktowane jest względami celowościowymi (Zembrzusi T., Komentarz do art. 1 Kodeksu postępowania cywilnego, opublikowany w systemie LEX).

Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, które Sąd w składzie orzekającym w niniejszej sprawie podziela i przyjmuje za własne, koszty poniesione w innych postępowaniach nie mogą być dochodzone w postępowaniu cywilnym jako roszczenie mające oparcie w przepisach prawa materialnego. Koszty postępowania są ze swej natury kosztami ubocznymi związanymi z wynikiem procesu (por. Sąd Najwyższy w wyroku z 21 grudnia 1996 r., I CKU 40/96 i w uchwale z 30 października 1978 r., III CZP 72/78). Regulacja rozkładu kosztów postępowania między strony oraz określania wysokości należnych kosztów została dokonana przez przepisy prawa formalnego

(art. 98 i nast. KPC) w sposób "autonomiczny", wyłączający zatem dopuszczalność potraktowania zasądzonych z tego tytułu sum jako roszczenia podlegającego przepisom prawa materialnego (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 1965 r., OSNCP 1966, z. 7-8, poz. 108, stwierdzającą niemożliwość dochodzenia w drodze odrębnego powództwa kosztów postępowania spadkowego; uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 1995 r., OSNC 1995, z. 6, poz. 88, stwierdzającą niemożliwość zastosowania do prawomocnie zasądzonej sumy kosztów art. 3581 § 3 KC o waloryzacji; uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 1996 r., OSNC 1996, z. 4, poz. 57, stwierdzającą niemożliwość zastosowania art. 481 § 1 KC do zobowiązań z tytułu prawomocnego rozstrzygnięcia o kosztach). Przytoczone orzecznictwo Sądu Najwyższego w sposób jednolity i konsekwentny wskazuje, że po zakończeniu procesu nie można dochodzić w odrębnym postępowaniu jakichkolwiek należności z tytułu kosztów tego procesu. Koszty postępowania są definitywnie rozliczane w tym postępowaniu i nie mogą być dochodzone w odrębnym procesie (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 1965 roku, III CO 73/64, OSNCP 1966, z. 7-8, poz. 108; uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 1995 roku, III CZP 8/95, OSNC 1995/6/88; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 września 2005 roku, CK 139/05, LEX nr 186929). Analogicznie koszty postępowania egzekucyjnego mogą być ustalone wyłącznie w tym postępowaniu, w którym powstały, co wyklucza możliwość ich ustalenia w jakimkolwiek innym postępowaniu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 1973r., I CR 250/73, publ. OSNC 1974/6/110).

Tym samym żądanie powoda w zakresie zasądzenia kosztów sądowych i egzekucyjnych poniesionych przez pierwotnego wierzyciela, nie może być dochodzone w ramach procesu cywilnego.

W związku z powyższym orzeczono jak w pkt I wyroku na podstawie art. 199 § 1 pkt 1 k.p.c.

Przechodząc do rozważań nad istotą sprawy należy stwierdzić, że zasadny okazał się zarzut braku legitymacji czynnej. Powód wywodził swoją legitymację z faktu nabycia wierzytelności w stosunku do pozwanej w drodze przelewu wierzytelności normowanego przez art. 509 i nast. k.c. Skuteczność cesji nie w każdym jednak przypadku wynika z treści umowy. W okolicznościach niniejszej sprawy należy mieć na uwadze, że przedmiotem umowy przelewu wierzytelności z 23 listopada 2015 r. był znaczny portfel wierzytelności. Cesjonariusz, chcąc wytoczyć powództwo przeciwko oznaczonemu dłużnikowi o zapłatę wierzytelności należącej do zbioru objętego jedną umową cesji, winien skonkretyzować daną wierzytelność oraz jej dłużnika lub dłużników. Zgodnie z ogólną regułą rozkładu ciężaru dowodu ustanowiona w art. 6 k.c. obowiązek udowodnienia faktów, składających się na oznaczenie wierzytelności i jej dłużnika, obciąża cesjonariusza - powoda w procesie o zapłatę. W ocenie Sądu powód temu obowiązkowi nie sprostał. Jak już wyżej wskazano w części dotyczącej oceny dowodów, nie zasługują na wiarę dowody w postaci załączników do kolejnych umów zawartych między stronami. W tym miejscu należy jeszcze dodać, że regulacje umowne dotyczące załączników do umowy przelewu i kolejnych aneksów do niej, są niespójne. Z pkt 2 aneksu nr (...) do umowy przelewu (k. 11) wynika, że przedmiotem przelewu są wierzytelności wymienione w załączniku nr 1 do aneksu. Powód nie dołączył tego załącznika do pozwu. Tymczasem z treści § 3 pkt 5 umowy przelewu wierzytelności wynika, że wierzytelności będące przedmiotem przelewu ujęte są w elektronicznym Załączniku 1a do umowy przelewu oraz w papierowym Załączniku nr 1 do umowy przelewu, stanowiącym skróconą wersję Załącznika 1a. Jednak z treści aneksu nr (...) do umowy przelewu nie wynika, aby Załącznik nr 1 do Aneksu nr (...) był tożsamy z Załącznikami nr 1 i 1a do umowy przelewu. W tej sytuacji nie sposób stwierdzić, który z załączników do umowy przelewu bądź do aneksu zawiera wykaz wierzytelności zbytych na mocy umowy przelewu wierzytelności z 23 listopada 2015 r. Z tych względów Sąd uznał, że powód nie udowodnił, że nabył przedstawioną pod osąd wierzytelność przeciwko pozwanemu.

Dodatkowo, nawet gdyby uznać, że powód nabył skutecznie wierzytelność względem pozwanej, to nie udowodnił roszczenia co do wysokości, bowiem nie przedstawił żadnych miarodajnych dowodów dla wykazania wysokości zgłoszonego żądania. Należy zwrócić uwagę, że powód nie wskazywał nawet, co składa się na dochodzoną pozewem kwotę. Jedyne na podstawie dołączonego wyciągu ksiąg rachunkowych można przypuszczać, że kwota dochodzona pozewem stanowi należność główną, odsetki naliczone do dnia wystawienia wyciągu, opłaty za obsługę oraz czynności windykacyjne i koszty sądowo-egzekucyjne poniesione przez pierwotnego wierzyciela. Strona powodowa nie przedstawiła wraz z umową o kartę kredytową taryfy prowizji i opłat obowiązujących w chwili zawarcia umowy z pozwanym, regulaminu korzystania z karty kredytowej C. ani wykazu dokonanych przez pozwanego spłat. Powód nie zaoferował tym samym żadnego miarodajnego materiału dowodowego, z którego wynikać miała kwota zadłużenia

pozwanej, jak też wysokość oprocentowania, w oparciu o które powód dokonał kapitalizacji odsetek. Nie wskazał też, w jaki sposób dokonano ich naliczenia (od jakiej kwoty i według jakiej stopy procentowej oraz za jaki okres), a Sąd nie był w stanie samodzielnie tych okoliczności ustalić.

W konsekwencji Sąd nie miał możliwości zweryfikowania na podstawie przedstawionego przez powoda materiału dowodowego ani zasadności, ani tym bardziej prawidłowości dokonanych obliczeń w zakresie dochodzonej kwoty. Brak zatem przybliżenia Sądowi stosunku prawnego, z którego powód wywodzi żądanie i oparcie się jedynie na twierdzeniach powoda nie pozwala na uznanie wskazanych okoliczności za udowodnione, zwłaszcza, że kurator ustanowiony dla nieznaney z miejsca pobytu pozwanej zakwestionował zarówno skuteczność cesji wierzytelności z dnia 23 listopada 2015 r. jak też istnienie zobowiązania wobec Banku (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W.. Tym samym, strona powodowa nie wywiązała się z obciążającego ją obowiązku dowodowego wykazania zasadności dochodzonej pozwem kwoty, albowiem już w pozwie winna wskazać dowody na potwierdzenie okoliczności, z których wywodzi swe roszczenie.

W tym miejscu podkreślić należy, że Sąd nie ma obowiązku dążenia do wszechstronnego zbadania wszystkich okoliczności sprawy oraz nie jest zobowiązany do zarządzania dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie. Mając natomiast na uwadze pełną samodzielność stron w podejmowaniu czynności procesowych, oraz to, że strona powodowa pozostawała reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika należało oczekiwać większej aktywności podczas postępowania, która w pierwszej kolejności winna była zrealizować się w dostarczeniu dowodów, które mogłyby potwierdzić prezentowane przez nią twierdzenia.

Na marginesie należy zauważyć, że z uwagi na ubogi materiał dowodowy Sąd nie był w stanie ocenić podniesionego zarzutu przedawnienia. W ocenie Sądu powód nie udowodnił, kiedy stała się wymagalna wierzytelność dochodzona w niniejszym procesie. Powód nie wykazał, że wystosował do pozwanego oświadczenie o wypowiedzeniu oraz czy to oświadczenie do pozwanego dotarło w taki sposób, aby mógł się zapoznać z jego treścią ze skutkami określonymi w art. 61 k.c. Z zaferowanych przez powoda dowodów w postaci wyciągu z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego i ewidencji analitycznej nr (...), umowy o kartę kredytową z dnia 25 maja 2004 r. oraz umowy cesji nie wynika termin wymagalności świadczenia. Nie było natomiast rzeczą pozwanego wykazywanie wymagalności zgłoszonego przez powoda roszczenia. Negatywne skutki nieudowodnienia powyższej okoliczności mogą obciążać jedynie stronę powodową. Niemniej, jak już wskazano - okoliczność ta nie miała znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy wobec braku legitymacji powoda. Należy jednocześnie poczynić zastrzeżenie, że kurator słusznie zwrócił uwagę Sądu na rozbieżność twierdzeń powoda zaprezentowanych w pozwie. Powód wskazał, że klauzula wykonalności została nadana (...) w postępowaniu o sygn. I Co 601/13 i jednocześnie, że na jej podstawie było prowadzone postępowanie egzekucyjne o sygnaturze akt Km 39/12. Sąd nie miał wątpliwości, że twierdzenia powoda w tej kwestii są niewiarygodne, skoro postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte w roku 2012, a klauzula wykonalności została nadana bte w roku 2013.

Sąd w pkt III wyroku przyznał kuratorowi dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego należne mu wynagrodzenie. Zgodnie z § 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 2013 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej (Dz.U.2013.1476) wysokość wynagrodzenia kuratora ustanowionego dla strony w sprawie cywilnej, zwanego dalej "kuratorem", nie może przekraczać stawek minimalnych przewidzianych przepisami określającymi opłaty za czynności adwokackie, a w przypadku gdy kuratorem jest radca prawny, przepisami określającymi opłaty za czynności radców prawnych. Stosownie do § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2015.1800 w brzmieniu pierwotnie obowiązującym), stawki minimalne wynoszą przy wartości przedmiotu sprawy powyżej 10 000 zł do 50 000 zł - 4800 zł. W ocenie Sądu nakład pracy kuratora uzasadnia przyznanie mu wynagrodzenia we wskazanej kwocie. Sąd polecił Skarbowi Państwa wypłacić kuratorowi kwotę 4800 zł z zaliczki uiszczonej przez powoda, zaksięgowanej pod pozycją (...).

Wobec powyższego, Sąd orzekł jak w sentencji.

SSR Paweł Szymański

Zarządzenie: odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda.